

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A németek győzelme az Északi-tengeri csatában

A német tengeralattjárók megkezdték Anglia blokádját — Orosz vereség Kelet-Poroszországban — A németek 16 kilométernyire közeledtek Varsóhoz — Győzelmes csaták a Kárpátok alján

Debrecen, január 25.

A világháború kitörésének pillanatától fogva sok millió ember várta türelmetlenül azt az időt, amikor az angol és a német flotta összeméri erejét. Az amerikai vizeken két ízben kerültek szembe egymással angol és német hadihajók, október végén Coronelnél, majd egy hónap múlva a Falkland-szigetek mellett, de ezek az események nem elégitették ki a kíváncsiságot, amely európai tengeren vágyta a két hatalom hajóhadának összecsapását. Ez az idő is eljött tegnap: amint jelentettük, az Északi-tengeren Helgoland közelében az angol és a német flotta összeütközött. A tengeri csatában mind a két flotta egy-egy értékes egységet veszített, az eredmény mindazonáltal *a németek győzelmét jelenti*, mert az angol flotta volt az, amely földadta a harcot és teljes gözzel visszavonult az ellenséges hajók lőtávólából.

Ez a tengeri csata tehát Németország dicsőségét gyarapította és megsemmisített egy nagy angol hazugságot, amely meglehetősen sikerrel tartotta tévedésben a semleges államok közvéleményét. Ki tudná megmondani: hányszor hazudta az angol sajtó, hogy a német flotta nem meri fölvenni a nyílt küzdelmet az angollal és hányszor csufolta a világ legnagyobb sajtóhőse: Churchill angol tengerészetiügyi miniszter patkányoknak a német hadihajókat, hogy elbujnak a kikötők védpajza mögé és csak alattomos „pokolszörnyeket” küldik a brit hajók megromlására. A tegnapi tengeri csata bebizonyította, hogy a németek nemcsak mernek kifutni a nyílt tengerre, de lesujtanak is az angol hajó-óriásokra, még pedig olyan erővel, hogy annak súlyát nem képesek állani Anglia uszó erődei. Természetesen, a német haditengerészet maga fogja megszabni, hogy hol és mikor bocsájtkozzék harcba és a módot és az eszközöket is ő fogja megállapítani, hogy a harcot a tengeren csatahajók vagy tengeralattjárók vívják-e meg. Nem a német, hanem az angol flotta az, amely kénytelen ellenfelének akarata szerint igazodni és nem a német, hanem az angol flotta az, amely minden számbeli túlsúlya dacára is rabnak érzi magát a tengeren. A német tengeralattjárók pedig nap-nap után súlyosbítják a tenger zsarnokának rabságát s a legújabb hírek szerint nem Németország, hanem Anglia az, melyet

a világtól való teljes elzárás veszedelme fenyeget.

Bármilyen nagy jelentősége van is a tegnapi tengeri csatának, mégis alig befolyásolja a világháborút, mely a szárazföldön hozza meg a döntést. A legújabb események mindenütt a mi sikereinket hirdetik. Az orosz front legészakibb szakaszáról német győzelem hírért kapjuk: Kelet-Poroszországban az orosz offenzívát csufos kudarc érte. — A Visztulától nyugatra eső területen a német győri folyton szorosabb lesz Varsó körül, melyet a németek hadállásai egy helyen már tizenhat kilométernyire közelítettek meg. — Az osztrák-magyar haderő most a Kárpátokban fejt ki hatáson offenzívát, mely az utolsó két nap alatt az ungi határszélt csaknem teljesen kitisztította és a Bereg- és Máramarosmegye határhegyein át előre törtető ellenséget nagy lendülettel galíciai területre lökte vissza. Siker kíséri bukovinai offenzívánkat is, amely most a megvert orosz seregek üldözésével van elfoglalva.

Mai távirataink a háború eseményeiről itt következnek:

Höfer jelentése

Budapest, január 25. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) *Hivatalos jelentés a főhadiszállásról.*

Lengyelországban és Galiciában semmi lényeges esemény nem történt. Csak a Nida mentén volt élénk ágyuharc.

Az Ung völgyében és Vezérszállásnál az általunk elfoglalt állások visszafoglalása céljából újból megindított orosz ellentámadásokat véresen visszautasítottuk. Az ellenségnek ama kísérlete, hogy Rafailovánál keresztül-törjön, tökéletesen meghiúsult. Az ellenség Zielonán át visszavonult.

A Kárpátokban az utolsó két nap harciban elfogott oroszok száma 1050.

HÖFER altábornagy,

a vezérkar főnökének helyettese.

A bukovinai győzelem

Ó-Radna, január 25. A *Kirlibabóndi* kivívott győzelem kihasználása folyamatban van. A megvert orosz seregek *Lucindn* és *Moldován* keresztül menekülnek. Csapataink üldözik őket. (Az Est.)

A dornawatrai tisztviselők visszahelyezése

Kolozsvár, január 25. Az osztrák-magyar seregek diadalmas bukovinai offenzívájának természetesen első következménye a *bukovinai adminisztráció rendes funkciójának megkezdése lesz*. A Kolozsvárra költözött hivatalok ugyan itt sem szüntették be a hivatalos ügyek intézését, annak zavartalan lebonyolítása azonban megkívánja a *fontosabb hivataloknak Bukovinába való visszarendelését*. Illetékes forrásból szerzett értesülés szerint a *főbb bukovinai hivatalok tisztviselőinek Dornawatra-ra való visszatérése a következő napokban megtörténik*. Ezzel áll összefüggésben az is, hogy *Merán* gróf tartományi főnök a napokban Kolozsvárra érkezik és meg fogja tenni ilyenirányú intézkedéseit. Sikeres bukovinai hadműveleteink azt a reményt keltik, hogy *Bukovinának az oroszoktól való teljes megtisztítása rövidesen be fog következni* s azok a bukovinai állami tisztviselők, akiket Kolozsvár vendégül lát, *visszaköltözhetnek Czernovitzba*.

Az oroszok veresége Kelet-Poroszországban

Berlin, január 25. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) *A nagy főhadiszállás jelenti a keleti hadszíntérről:*

Kelet-Poroszországban azon az arcvonalon, amely a Lötzentől és Gumbinnentől keletre és északra fekvő területekig húzódik, tüzéségi harc folyik. Az ellenséget tüzelésünk arra kényszerítette, hogy egyes hadállásait Gumbinnentől délkeletre kiürítse. Gumbinnentől északkeletre az oroszoknak ellenünk intézett támadásait, súlyos veszteségeket okozva nekik, visszavertük.

Észak-Lengyelországban nincs változás. A Pillicától keletre nem történt lényeges esemény.

Varsó ostroma előtt

Berlin, január 25. (Magyar Távirati Iroda.) A *Times* pétervári tudósítója jelenti, hogy a német seregek egészen szűkre fogott zónán állanak Varsó előtt. A német hadállások és Varsó külső erődjei között a legkisebb távolság 16 kilométer, a legnagyobb távolság 48 kilométer.

Berlin, január 25. (Magyar Távirati Iroda.) A *Post* jelenti: A varsói főparancsnok-

ság rendeletet adott ki, amely szerint a Varsóban tartózkodó lapudóslóknak, valamint a semleges államok varsói képviselőinek el kell hagyniuk Varsót. A polgárság a katonai hatóságok intézkedései folytán ezrelével hagyja el Varsót.

Radom kiűritése

Krakó, január 25. A *Nova Reforma* jelenti, hogy az oroszok állítólag már kiűritették Radomot.

Honfitársaink kiutasítása Oroszországból

Krisztinánia, január 25. (Magyar Távirati Iroda.) Az Oroszországban lakó magyarok, osztrákok és németek kiutasítása általános lett és a legnagyobb szigorúsággal folyik. A kiutasításokat *Nikolaj Nikolajevics nagyherceg* firszirozza. Aki január 28-ikáig nem távozik el Oroszországból, életfogytig tartó börtönrre ítélik.

A francia harctér

Berlin, január 25. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérről:

Nieuport és Ypern környékén tüzéségi harcok folytak.

Berry au Bactól délnyugatra egy lövészárkot, amelyet néhány nappal foglaltunk el a franciáktól, elvesztettünk.

Mig tegnap a chalonsi táborból északra csak tüzéségi harc folyt, ma ott gyalogsági ütközetek is kifejlődtek, amelyek még tartanak.

Az argonnei erdőségben, Verduntól északra és Toultól északra élénk tüzéségi tevékenység folyt.

A franciáknak Hartmannswellerkopf ellen intézett támadásait mind visszavertük. — Az erdőben folyó harcokban a franciák nagy veszteségeket szenvednek. Nem kevesebb, mint 400 francia vadász holttestét találtuk meg. A francia hadifoglyok száma emelkedik.

Német repülők Dünkirchen és Páris fölött

Rotterdam, január 25. Tegnap több német repülőgép jelent meg Dünkirchen fölött és összesen nyolcvan bombát dobott le a városra. A bombák nagy károkat okoztak és 6 embert megöltek. A sebesültek száma nagy.

Berlin, január 25. Tegnap több Taube cirkált a párisi határkövek fölött, de nem dobtak le bombákat. Francia repülők üldözöbe vették a Taubékat, de eredménytelenül. A német aviatikusok sértetlenül tértek vissza felszállási helyükre.

Hazug statisztika a német veszteségekről

Berlin, január 25. A *Berliner Tageblatt* jelenti: Az ellenséges sajtó komolyan állítja, hogy Németország halottakban, sebesültekben és foglyokban 1.200.000 embert veszített, sőt egy egészen különösen jól értesült bizalmi férfiú 2 milliónyi veszteségről tud. Ajánljuk ellenfeleinknek, hogy tanulmányozzák a mi lelkiismeretes egybeállított veszteséglistánkat s akkor fájdalmasan fognak meggyőződni számadataik tarthatatlanságáról. A sajtó útján az a jelentés is érkezett, hogy Oroszország tőlünk eddig 1140 tisztet és 134.700 embert ejtett foglyul. Ezzel szemben a mi hadvezetőségünk bizonyíthatja, hogy a keleti harctéren a mi eltűntjeink száma leg-

följebb 15 százaléka, tehát nem egészen a hatoda a mondott számnak. Ha — amint az másképp nem is volt várható — ebben a hatalmas háborúban tetemes veszteségeink vannak, ez csapataink halálmegvető támadási szelleme mellett nem meglepő. — Tény azonban, hogy halottakban, sebesültekben, betegekben és eltűntekben bedőlt összes veszteségünk alig haladja meg a Németországban őrzött francia, orosz, belga és angol hadifoglyok számát. Nem szabad továbbá elfelejteni, hogy a mi listáinkban sok ezer könnyű sebesült szerepel, akik már régen visszatértek a frontra, sőt közülök sokan már másodizben is megsebesültek. Minthogy az újabb listákban ezek is szerepelnek, veszteségünk valódi száma mögötte marad annak, amit az egyszerű összeadási művelet hoz ki. Ezenfelül, hála a mi kitűnő egészségügyi berendezéseinknek, rendkívül magas a fölépült és ismét harctéri szolgálatra képes sebesülteinknek százalékaránya. Csalékony tehát ellenségeinknek az a reménye, hogy Németország ellenálló képessége jobban meggyöngyült, mint az övéké. Már az a körülmény, hogy csak a foglyaink száma majdnem ugyanakkora, mint az összes veszteségünk, mutatja, hogy melyik részen kell komoly gondokkal pillantani a jövőbe.

Az Észak-tengeri csata

Amsterdam, január 25. (Magyar Távirati Iroda.) A tengeri ütközetben, amely tegnaptörtént az Északi-tengeren, az angolok részéről a Lyon, a Tieger, a Prinzess Royal és a New-Zealand csatahajók vettek részt. A csata részleteiről még nem érkeztek hírek.

Hága, január 25. (Magyar Távirati Iroda.) Angol jelentések szerint az Északi-tengeren vasárnap vívott csatákban egy angol csata-cirkáló elsüllyedt és ezenkívül két más angol hajó súlyosan megsérült. A csata lefolyásáról részletek hiányoznak.

Anglia blokádja

Berlin, január 25. (Magyar Távirati Iroda.) Az angol partvidékek mentén több német tengeralattjáró helyezkedett el és megkezdte Anglia blokádját.

Francia erőszak

Milano, január 25. (Magyar Távirati Iroda.) A „Josto” nevű olasz postagőzöst, a mely Cagliariból utasokat és újoncokat szállított, egy francia cirkáló megállította és orrával rést ütött rajta. A kutatás eredménytelen volt. A hajót kijavítás végett visszaviték Cagliariába.

A Nobel-dij a svéd királyé legyen

Stockholm, január 25. A moszkvai újságok azt ajánlják, hogy a Nobel-díjat az idén Gusztáv svéd királynak adják. Azt írják, hogy a svéd király érdemessé tette magát a béke-dijra, mert a malmői királytalálkozással megakadályozta a világháború terjedését.

— **Burlán külügyminiszter és a trónörökös.** Berlinből táviratozzák: Károly Ferenc József trónörökös a német császártól jövet tegnap Frankfurtban találkozott Burián István báró külügyminiszterrel, aki a német nagy főhadiszállásra utazik. A trónörökös egy órási kihallgatáson fogadta a külügyminisztert. A trónörökös tegnap este Bécsbe érkezett és ma délelőtt kihallgatáson jelent meg a királynál.

Debrecen közélémezése

Szántó Győző indítványa az intenzív földművelés érdekében — A debreceni élelmiszer-uzsora botrányai

A városi törvényhatósági bizottság tagjai Márk Endre udvari tanácsos polgármester hívására értekezletre gyűltek össze a város háza nagytermében, hogy megbeszéljék a 28-ikán tartandó közgyűlés ügyeit, melyeket a szakelődő tanácsnokok előkészítettek. Az értekezlet legfontosabb mozzanata az a vita volt, mely a közélémezés körül fejlődött ki.

Szántó Győző arra hívta föl a figyelmet, hogy a hatóságoknak gondoskodniuk kell a termelés fokozásáról s elsősorban a földművelés zavartalan és intenzív folytatásáról, mely a népesség és a hadsereg élelmiszere szempontjából ma, a háború idején, a legfontosabb nemzeti érdek. Legfontosabb tehát most, amikor a mérhetetlen és máris birhatatlan drágaság a küszöbünkön kopogtat, gondoskodni arról, hogy egy talpalattnyi föld se maradjon megműveletlenül, mert csakis ezáltal ellensúlyozhatjuk némileg az élelmiszerekben nyilvánuló hiányokat. Ezért is indítványt nyújt be a közgyűléshez, hogy elsősorban a város a saját tulajdonában levő földeket irassa össze, amelyek esetleg műveletlenül, parlagon állanak. Segítse ezeken, még olcsó bérlet mellett is, a jelentkezőket termelési területhez és tegye lehetővé minden mód és eszköz megadásával, mag- és trágya adásával vagy előlegezésével, hogy az művelhető legyen, céljának és rendeltetésének megfelelően.

Másodsorban pedig keressék meg a gazdasági egyesületeket, hogy írják össze a magántulajdonosok bevetetlen földjét és tegyék lehetővé azoknak művelés alá vételét, esetleg közmunkaerővel, kényszerbevetés útján is. Ha elegendő munkás nem volna idehaza, lehetne a foglyoknak igénybevetelével eszközölni a bevetést és megművelést, amint például Németországban s amint Szeged is felírt már a belligyminiszterhez.

Felületes vagy legalább is jöhízemű az a vélemény, hogy nálunk nincs parlagon heverő földterület. A városi tanácsnak legsürgősebben kell intézkedni, hogy az üresen, műveletlenül található területeket összeírják s hogy a lakosság e nehéz idők ellensúlyozására szükségletei fedezésére forrást találjon, meg kell tenni és erélyesen végrehajtani mindent, amit a körülmények e tekintetben megkívánnak. Társadalmi akció bekapcsolásával lehetne talán a legsikeresebben elérni, hogy a be nem vetett s meg nem munkált területeket tulajdonosaik átengedjék. Ugyazintén a városban s a város közeli periferiáin levő üres telkeket is művelés alá lehetne venni. Németországban is jótékony emberbaráti egyesületek vették kezükbe ezt a dolgot s agítottak, hogy a telektulajdonosok kertművelésre átengedjék telekjeiket, a háborús évben, ingyen, a köz céljaira. Nálunk is tehetnének a gazdasági egyesületek, vagy e célra alakult bizottságok ilyen mozgalmat, hogy saját hátsóterületükben átvállalják a művelésre váró területeket és azokat kiosztanák a jelentkezőknek vagy műveltetnék meg azokat.

Az értekezlet nagy tetszéssel fogadta Szántó Győző fejtegetéseit.

Ferenczy Gyula dr. a város vezetésének figyelmébe ajánlotta a Debrecenben ijesztő arányt öltött élelmiszer-uzsora-rát és a türethetetlen állapotok megszüntetését sürgette. A háborút az élelmiszerek botrányos megrágítására használták föl, a mellett a drága áráért rossz portékát adnak. Különösen a kenyér-készítés terén üzött visszaélések követelnek megtorlást. A keverésre vonatkozó rendelet örve alatt romlott anyagokat kevernek a kenyérbe és élvezhetetlen cikkeket hoznak forgalomba.

Rostás István főkapitány reflektált Ferenczy dr. felszólalására és megerősítette a panaszok alaposágát. Hogy a háborút a legindokolatlanabb drágításra is fölhasználták egyesek, arra nézve fölemlítette, hogy a cukor árát is fölverték s mihelyt kitört a há-

boru, 1 korona 20 fillérre emelték fel a cukor kilójának árát, annak dacára, hogy a cukor raktáron volt. Ő akkor megállapította a cukor bekerülési árát, hozzászámította a tisztességes polgári hasznot és sikerült elérnie azt, hogy a kereskedők 1 korona 06 fillérre leszállították a cukor árát. Annak a véleményének adott kifejezést, hogy az élelmiszer-uzsorának mindaddig nem lehet gátat vetni, amíg a miniszter nem biztosítja a város részére a rekvirálás jogát. Mihelyt a hatóság abban a helyzetben lesz, hogy az eldugott élelmiszereket rekvirálhatja, az élelmiszerek hatósági árusítása bekövetkezik és a közönség meg lesz kímélve minden zsarolástól.

Lusztig Károly védelmébe vette a kereskedelmet, kijelentvén, hogy az árak emelkedése nemcsak a debreceni kereskedők rovására irandó, mert a drágulást a gyárosok és más tényezők idézték elő.

Krakó öt heti ostroma

Tizennégy kirohanás — tizenhatezer orosz fogoly

Öt hétig tartott Krakó ostroma, öt hétig állott ellen vitézül a monarchia erős vára az oroszok ostromló seregének és sulyos veszteségekkel kényszerült végül is elvonulni az ellenséges sereg a vár falai alól. — Krakó ostromáról egy szemtanú előadása alapján most a következő rendkívül érdekes és eddig ismeretlen részleteket közölhetjük:

— Miután offenzívánk Varsó és Iwangorod előtt megállásra kényszerült, kifejlődött az oroszok ellenoffenzívája. Az oroszok Varsó és Iwangorod között erős csapatokat gyűjtöttek össze, előrenyomultak és jobb szárnyukat bekerítéssel fenyegetve, támadásba mentek át. Ez a mi csapatainknak gyors visszavonását tette szükségessé. A visszavonulás teljes rendben történt. Az oroszok nem nyomultak gyorsan utánunk, november kilencedikén jelent meg az első kozákpatriulle Krakó várterülete előtt. Az ellenséggel való érintkezés helyreállt.

Az oroszok ezután snájdígul nyomultak Krakó ellen és november 15-ikéig az oroszok Krzeslawicéig jutottak előre. Néhány nappal később, sikon messzehordó ágyúkkal megkezdtek a vár északkeleti frontjának lövetését. Néhány löveg találta az erődöket. De egészen hatástalan volt a lövés. Részben nem robbantak az orosz gránátok, részben nem találtak érzékeny pontokat. Hogy az ellenséget minél távolabb tartsuk a vártól, ameddig csak lehetséges, november 9-ikétől december 14-ikéig — amíg az oroszok Krakó előtt állottak — a vár védőserege különböző erőkkel tizennégy kirohanást végzett. — Az eredményük az volt, hogy az ellenség általában 15—16 kilométerre maradt távol a vártól. Ezekben a harcokban résztvett a vár nehéz tüzérsége is. Délen még vállalkozóbbaknak mutatkoztak az oroszok, itt egész Wieliczkan tulig nyomultak Krakó ellen, de a várágyuk tüze csakhamar visszavetette őket Grabiera.

Grabie volt az oroszok egyik fő támaszpontja, melyet egy zászlóalj tartott. A várórség több kirohanást tett, hogy az oroszokat a Visztula-gát-s a Poolecki patak természetes fedezékéből kiverje. Gyalogságunknak csak pár ezer méterre sikerült előnyomulni és e harcokban kiderült, hogy az ellenség hadállásai igen erősek. Elhatározták erre a szövetségesek, hogy az oroszokat a Visztula északi partja felől fogják tűzbe. Nehéz tüzérségünk egy része Grabiet lövetni kezdte. Az ágyúzásnak meg lett a hatása: az oroszok

gyenge erők visszahagyásával kivonultak Grabieből. Erről azonban csak későbbben értesültünk és abban a hitben, hogy az ellenség még tartja erős hadállását, december 15-én elhatároztuk, hogy megtámadjuk az oroszok Grabieban. A gépfegyver-osztag és tüzérség egy szárnya átkelt a Visztulán, miközben többi csapataink frontális hadállásba mentek át. Ekkor érült ki, hogy az oroszok Grabiet december 15-re teljesen kiirtették.

Az orosz ostromzár ideje alatt Krakó mint hídfő is fényesen töltötte be szerepét. Ismételt nagy csapattestek vonultak északra délre és délről északra. Így a limanovai csata is azáltal vált lehetővé, hogy a Visztula északi partjáról erős csapatok nyomultak előre és vonaton szállítva, Suchánál támadásra indulhattak.

A sikeres hadműveletekért számos tiszt kitüntetésben részesült. A legénység két aranyérmét, tizennyolc nagy- és huszonhét kis ezüst vitézségi medallont kapott. A vár-tüzérség több mint 20,000 lövést adott le. E vastömegek hatásának köszönhető, hogy az oroszok mindenütt sulyos veszteségekkel voltak kénytelenek visszavonulni. Repülőink és léghajósaink a tüzérségnek kiváló szolgálatakat tettek. Az árkászok szintén igen hasznos szolgálattal tüntették ki magukat. — Grabie fölött egy folyam-torpedóval fölröbbantották az ellenség által épített hidat, megbízható híradások szerint éppen abban a pillanatban, amikor egy orosz zászlóalj vonult át rajta. A robbanás hatása borzalmas volt.

A krakói harcok alatt 16,000 orosz foglyot szállítottak a várba. Az orosz csapatok csak a krakói, limanovai és a bochniai vereségek után vonultak vissza a Nidához és a Dunajec mellé.

HIREK

— **A Nemzeti Munkapárt városi bizottsági tagjai közgyűlés-előkészítő pártértekezletüket január 26-án, kedden délután 6 órakor a Steinfeld-féle házban (volt Zander-intézet) levő körhelyiség nagytermében tartják meg.** Ez értekezletre a tagok megjelenését kéri az elnökség.

— **Az új sorozás.** Budapesti tudósítónk jenti: Budapesten felszólították az 1895-ben, 1896-ban és 1891-ben született népfölkelésre kötelezett ifjakat, hogy összeírásuk végett jelentkezzenek a katonai ügyosztálynál. Február 18-ikán megkezdődik a sorozás.

— **Német egészségügyi tanácsos látogatása a debreceni kórházakban.** Pár nap óta a német Vörös Kereszt Egylet impozáns, teljesen modernül és a legnagyobb kényelemmel berendezett sebesült-szállító vonata tartózkodik Debrecenben. — A vonat vezető-főorvosa Hagemann dr., Berlin város egészségügyi tanácsosa és Früttscher-Falkenstein Curt báró gárdafőhadnagy, a vonat katonai parancsnoka vasárnap Loránt József kíséretében több debreceni kórházat látogattak meg. Első útjuk a betegnyugvóhoz vezetett, ahol Szász Adolf dr. vezető főorvos szolgált a szükséges fölvilágosításokkal, majd megnézték a konyhát, megizlelték a betegek kosztját és elismerést fejezték ki Csának Józsefné főnőkönek, akinek vezetése mellett álló urinők buzgólkodnak, hogy a betegek minél jobb ellátásban részesüljenek. A bábaképző intézetben Kenézy Gyula dr. udvari tanácsos egyetemi tanár és Zempléni dr. tanársegéd szolgált fölvilágosításokkal. A vendégek rendkívül nagy figyelemmel szemléltek meg mindent és nem gyózták eléggé dicsérni az intézetben tapasztaltakat. Majd a tanítói

árvaházban berendezett Vörös Kereszt kórházat látogattak meg, ahol Lang Sándor dr., dr. Lang Sándorné és Karay Sándorné vezetése mellett szintén figyelmesen megsejlelték mindent és egyik-másik sulyosabb sebesült sérüléséről kértek fölvilágosítást. Végül az Augusztus-szatóriumba látogattak el, ahol Geszty József dr. főorvos és Bakonyi Samu dr. főhadnagy vezetése mellett a modernül berendezett szatórium minden helyiségét megsejlelték; a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak a szatórium berendezéséről, amely szerintük is a külföld bármely nagy városában méltán foglalhatna helyet. Az egészségügyi tanácsos még aznap terjedelmes jelentést küldött a német hadügyminiszteriumnak és a főparancsnokságnak a debreceni kórházakban látottakról és jelentésében felemlítette azt is, hogy a tapasztaltak szerint a német sebesült katonák is a legmodernebb kórházakban nvernek itt elhelyezést és tapasztalatai szerint a legjobb és leggondosabb ápolásban van részük. Hagemann dr. egészségügyi tanácsos és Falkenstein báró főhadnagy hétfőn látogatást tettek Domahidy Elemér főispánnál és Márk Endre udvari tanácsos polgármesternél és előttük is a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoztak a kórházakban tapasztaltak fölött.

— **Miért bevehetetlen Przemysl?** A Correspondenz Ucraina a következő rutén népmondát közli Przemysl bevehetetlen voltáról: Mikor a cárnak tudtul adták azt a rengeteg orosz veszteséget, mely Przemysl első ostrománál érte seregeit, egy hétig nem tudott miatta aludni. Ekkor papirost vett elő s a következő levelet írta uralkodónknak: „Mivel ez a háboru iszonyu embervér-pazarlással jár és sokáig tart, vessünk neki véget és béküljünk ki. Add nekem Galiciát, én pedig neked adom érte Szerbiát, bird békével.” Királyunk olvasván e levelet, hivatta írődeákját és a következő választ mondotta tollba: „Azt mondom én teneked, azé legyen Galicia, akinek Przemysl vára birtokában marad.” Olvasván ezeket a cár, háromszor vetett magára keresztet s ezeket mondta: „Ezt a várat nem emberek, hanem ördögök csinálták, tehát nem az én katonáim, hanem maguk az ördögök azok, akik elfoglalhatják.”

— **A csavargó halála.** A Kishegyesi-ut 4. számú házban levő szénaraktárban tegnap este halva találtak egy embert. A rendőrség megállapította, hogy Csomós Gábornak hívják s hogy ismert züllött alakja volt a városnak. Esztendőnk óta ott aludt a szénaboglyában s alkalmasint álmában érte a hirtelen halál.

URANIA

Debrecen legcsalgyobb, legelőkelőbb mozgója
EYHÁZ · FÉB. — TELEFON 12-51.

Ma utoljára!

SZÁLLODA

A SZERELMES KAKADUHOZ.

A legszellemesebb vígjáték 3 felvonásban.

A VEDŐÜGYVÉD.

Társadalmi dráma 2 felvonásban.

II. Vilmos német császár életéből. Aktuális jelenetek.

A hősnő. Életkép.

Előadások este 5 órától Polytatólagos bemenet.

Rendes helyárak.

— A székudvari dráma hőse a háboruban. A múlt év elején országos szenzációt keltett, hogy Donó Árpád volt csendőrhadnagy lelőtte hűtlen feleségét, Porzolt Zsuzsanna székudvari tanítónőt. Az aradi esküdtbíróóság fölmentette Donó Árpádot, mert a tárgyaláson bebizonyította, hogy felesége erkölcsstelen életmódot folytatott s a mikor ő ezért felelősségre vonta, a szóváltás közben olyan indulat fogta el, hogy nem volt képes uralkodni magán. A fölmentő ítélet ellen a kir. ügyész semmisségi panaszszal élt, azonban a Kuria jóváhagyta az esküdtbíróóság ítéletét. Donó Árpád fölmentése után szüleihez ment Miskolcra, majd a háboru kitérése alkalmával önként jelentkezett katonának. — Be is osztották mint közember, egy menet-zászlóaljba és elment az oroszok ellen harcolni. A Kuria ítéletét a napokban kellett volna Donó Árpádnak kihirdetni, de nem lehetett, mert Donó nem jelent meg. Ellenben küldött egy levelet, melyben arra kérte az aradi törvényszéket, hogy az ítéletet írásban küldjék meg neki a bünel-forgópisztolylyal együtt tábori postával a harctérre, mert a revolver kitűnő és a muszkák ellen nagyon jó lesz neki. Kérésének a törvényszék sürgősen eleget tett és elküldte neki a revolvert.

— Szabad Iskola. Holnap, kedden „A háboru és a nemzeti termelés” címen tartja meg első előadását Balkányi Béla közgazdasági író, az O. M. K. E. debreceni kerületének titkára. A háboru átalakító hatása az ország rendes gazdasági tevékenységére, a nemzet igazi erőforrásainak a felderítése, a közgazdaság alkalmazkodása a nemzet ezidőszertinti egyetlen feladatához: a győzelem előmozdításához, — képezik az előadás tárgyát. Ebben az előadó kiterjeszkedik még a háboru nyomában fellépő közgazdasági zavarokra: az élelmiszerhiányra, munkáshiányra, munkanélküliségre s azok lehető orvoslás-módjaira. Az előadás nagy érdeklődésre tarthat számot, mert az itt felmerült kérdésekkel a háboru óta napról-napra találkozunk. Az előadás este 6 órakor tartatik az ipartestület dísztermében (Simonffy-utca 1/c. sz., II. em.).

— A mentők automobiljáért. Radecky József vendéglőtulajdonos 100 koronát tett le a polgármesteri hivatalban a beszerzendő mentő-automobil költségeire s kijelentette, hogy a városi fogyasztási hivatalnál mostantól számított hat hónapon át minden hektoliter bor fogyasztási adója kifizetésekor az adón felül még 2 koronát fizet a Vörös Kereszt, illetve a mentőegyesület javára. A polgármester köszönetének kifejezése mellett eljuttatta a kegyes adományt illetékes helyére s ezúton értesíti a vendéglő-tulajdonosokat, hogy amennyiben a nemesszivű adakozó példáját követni akarnák, ilyenmü adományukat a polgármesteri titkári hivatalba eljuttatni sziveskedjenek.

— Hindenburg tábornagy Cserepes közvitézhez. Hindenburg tábornagy seregében harcolnak a 76-os bakák is, akik között sok a kapuvári legény, akik tudvalevőleg mind erős szál fiúk és mint verekedők és bicskázók is messze földön híresek. A kapuvári legények között különösen kitűntette magát Cserepes Péter közlegény, aki földérintő szolgálát közben egy csapat oroszra akadt. — Cserepes nem soká gondolkozott, hanem jó fedezékek mögött, megfelelő távolságra felosztva társait, tüzelni kezdett az orosz csapatra. A váratlan meglepetés sikerrel járt, az oroszok azt hitték, hogy nagyobb haderő van a közelben, lerakták a fegyvert és így Cserepes Péter négy társával számos orosz terelt be a táborba. Ezért a bátor tettéért Hindenburg tábornagy külön megdicséرتette Cserepes Pétert, aki közben megsebesült és kórházba került. Hindenburg ezért írásban küldte el neki az elismerést. Az elismerő irás az ellenséggel szemben tanúsított halálmegvető bátorságáért különösen azt emeli ki, hogy Cserepes igen jól tudta vezetni a társait és ugy tudott rájuk hatni, hogy öt ember eredményes támadást intézett sok orosz katona ellen.

— A katonák családjaiért. A katonák családjainak segélyezésére adakoztak: özv. ErdeyJánosné 4, Schwarcz Ilonka 2, N. N. 20, Schwartz Berta 2, Apolló műkedvelő előadás 408, Berger Morné parselygyűjtése 4.55, Madár Mily 2 korona.

— Nagy lopás egy pályaudvaron. Tudósítónk írja: Néhány héttel ezelőtt a nyiregyházi Máv. állomásfőnöke, Szitha Jenő följelentést tett a rendőrségen, hogy egy idő óta a Nyiregyházáról elindított és az oda beérkezett terményeket tartalmazó vagonokat ismeretlen tettesek kifosztják. Jelentette az állomásfőnök, hogy a lopások még a mult esztendő végén kezdődtek és noha a vagonokat katonák is őrzik, a lopás egyáltalán nem szűnt meg. A rendőrség megindította a nyomozást, amelynek pár nap mulva valósággal megdöbbentő eredménye lett. Kitűnt, hogy a nyiregyházi állomást hatalmas bünszövetkezet fosztogatja, amely 40—50 tagból áll és amelynek tagjai sorában vasuti alkalmazott egy sincsen. A nyomozás megállapította, hogy a tolvajbandának orgazdái is voltak, akiket ugyancsak őrizetbe vett a rendőrség. Eddig több mint negyven embert tartóztattak le és még több letartóztatás is várható. A Máv. kára meghaladja a tizezer koronát.

— Téli ruhát a katonáknak. A Csapó-utcai parochiális kör elnöksége tisztelettel értesíti azon nemesszivű hölgyeket, akik katonáink részére téli alsó ruha varrására vállalkoznak, hogy a varrandó anyag megérkezett, melynek átvétele végett sziveskedjenek Jánosi Zoltán ref. lelkész hivatalában (Hatvan-utca 3. sz., I. em. 2. a.) megjelenni.

Vidékről
apróhirdetéseket legelőszörűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén előír. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben esatolandó.
Apróhirdetésre telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Jellegű leveleket csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.
A Debreceni Független Ujság telefon száma: Szerkesztőség 3—39
Kiadóhivatal 3—39 és 18
Nyomda 18

Borsó, Lenese, Bab, assalt bányal és borszal szilva, szárított szőlő és vaj bab, szárított és consorv borsó kapható a Deutsch-fizletokban.

SEGESDI PAPRIKA-különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENO fűszer- és gyarmatáru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Üsászárkörte leszállított árak, kilója 80 fillér, 1.20, 1.60 K. karfiol kapható Piac-u. 63. Szentanna-utcával szemben.

Kiadó elegáns hólászoba fürdőszobával (esetleg 2 szoba). Hatvan-utca 13.

Szónvignetta ezrenként olcsón kapható Piac-utca 49. szám alatt.

Lakbérleti szabályzat kiadó cédulák bármilyen felirással kaphatók a kiadóhivatalban.

Tábori borítékok 2 fillérjével kaphatók a kiadóhivatalban.

Falusy Károly polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41. Mérték után készítek tiszt uraknak és egyéves önkénteseknek cipőt és csizmát szabályszerűen. — Raktáron tartok műhelyben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

Kályhásért kiadó Piac-utca 9. sz. vagy Ferencz József-ut 8. 500 pár ósba a eszma a héten, szerdán a szibogóban eladódik.

Kiadó egy csinosan burrozott utcai szoba fürdőszobával a piacon. Cime megtudható a kiadóhivatalban.

Makulatur papíros kapható a kiadóban.

2—3 **uri embert** teljes ellátásra (kóser koszt) elfogad özv. Klein Dávidné, Arany János-utca 16. szám.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
DEBRECZEN, Kistemplombazár
HAJDU-VÁRMEGYE SZÁLLÍTÓL

Vászon kész fehérnemű
Menyasszonyi kelengye
Női divatruház
Külön szőnyegosztály ::

Szabott árak.

Üzemnagyoobbítás folytán
nyomással:

1000 szines jóminőségű boríték K 3-60
1000 finom fehér boríték 6—
1000 félv üzleti levélpapír 7—
1000 szines levelező-lap 5-20
Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIAC-UTCZA 49.

URANUS
Korona-Passage Telefon 3—28.

Ma utoljára!

CSATAMEZŐN FELISMERVE.
Epizódok a mai világháboruból 3 részben.

A telefon. Vigjáték.
Leopárd vadászat. Tudományos felvétel.
Móssi ikreket kap. Kacagató.
Az emberiség. Életkép.

Előadások este 5 órától folytatólagos bemenettel.

Rendes helyárak.

Külsőleg és belsőleg
egyaránt legbiztosabb hatású házi-szer a

PALMA
Próbátvegy 40 fillér.
Kapható:

Dr. Szelényi Árpád
gyógyszerésznél
Debreczen, Piac-utca 30. sz.